

Van de Voorzitter

Erik Frambach

Laatst las ik in PC Magazine een anecdote die aardig genoeg is om ook in de T_EX-wereld eens bij stil te staan.

De anecdote gaat over een stel dat naar New York gaat en daar onder de indruk raakt van al die hoge gebouwen en het vele verkeer dat af en aan rijdt. Overal worden gebouwen opgericht en op andere plaatsen weer afgebroken. De man zegt verbijsterd tegen zijn vrouw: “Misschien kunnen we beter een keer terug komen wanneer alles af is.”

Vertaald naar de computerwereld, inclusief de T_EX-wereld, betekent het dat voordat een produkt volledig uitontwikkeld is er alweer een opvolger komt. We schamperen zo graag over produkten als WordPerfect die op dit moment met een stuk of drie niet-compatibele versies op de markt is. De gebruikers die van verschillende bronnen bestanden krijgen aangeleverd schieten volledig in de stress. En wij, verstandige T_EX-gebruikers, lachen minzaam om zoveel domheid. Wij kennen immers het genot van een stabiel systeem dat al vele jaren niet meer verandert en over 10 jaar nog zo zal zijn.

Maar zo simpel ligt het niet. Ook in de T_EX-wereld zien we steeds meer dat programma's snel vervangen worden door nieuwe, kennelijk nog betere, van nog meer snuffjes voorziene opvolgers. ‘Featuritis’ wordt dat wel genoemd. Wie weet nog precies wat de nieuwste versie van DVIPS is, van L^AT_EX, Babel, emT_EX, L^AT_EX2HTML en noem maar op?

Het is dan ook geen wonder dat de 4allT_EX cd-rom zo goed verkoopt, want niemand heeft zin, laat staan tijd, om van alles de nieuwste versies bij elkaar te zoeken én de zaak zo op te zetten dat alles met elkaar wil samenwerken.

Ik vraag me dan ook serieus af in hoeverre *gebruikers* vragen om al die nieuwe snuffjes. Zeker, er zijn mensen die dat graag zien en dat zijn ook de mensen die erom vragen. Maar hoe zit het met de overgrote meerderheid die je *niet* hoort? Die lijdt onder de druk om toch maar bij te blijven want als straks iets niet werkt is geheid het advies om de nieuwste versie te installeren. En wie heeft er al eens een nieuw pakket geïnstalleerd dat *kleiner* was de het voorgaande en *sneller*? Extra functionaliteit is mooi, maar nooit ten koste van basisfunctionaliteit.

Het lijkt erop dat Knuth nog steeds een roepende in de woestijn is. Zijn systeem is bevroren, het is af, en het mag gezien en bewonderd worden. Wanneer zou L^AT_EX af zijn, om maar eens een voorbeeld te noemen waar erg veel mensen van afhankelijk zijn. Bij veel pakketten krijg ik de indruk dat ze niet eens ernaar *streven* ooit af te zullen zijn. De wijsheid ‘stilstand is achteruitgang’ is tegelijk een halve leugen.

Genoeg gekankerd. Gelukkig zijn er ook lichtpuntjes te melden. Op het gebied van standaardisatie wordt op het moment druk gewerkt. Er is een commissie bezig een standaard te ontwikkelen voor DVI-drivers. Als dat lukt wordt het een stuk eenvoudiger om met plaatjes om te gaan, zonder je te hoeven verdiepen in de de syntaxis van `\specials` die bij elke driver weer anders is. Dat past in T_EX's filosofie: een DVI behoort device independant te zijn, dus ook DVI-driver independant.

Het lijkt er nu op dat de TDS, de T_EX Directory Structure, door gaat breken. De multi-Unix cd-rom die binnenkort uitkomt zal geheel volgens deze nieuwe standaard zijn opgebouwd. Nu nog afwachten of dat in de praktijk bevalt en wat het voor de performance betekent. De volgende versie van de 4allT_EX cd-rom zal ook de TDS aanhouden. Toch moeten we niet verwachten dat nu iedereen over zal stappen. Zoals ik eerder al heb aangegeven zijn er goede redenen om een goed werkend systeem niet overhoop te gooien. Zo komt Knuth zelf nog regelmatig versies van zijn fonts tegen die al vele jaren verouderd zijn, hetgeen zich verraadt door de minder geslaagde vorm van het delta-teken.

Een andere trend (in de gunstige zin van het woord) die opvalt is het terugdringen van bitmaps ten gunste van vectorgeoriënteerde systemen en, heel opmerkelijk, een herwaardering van ASCII-teksten. T_EX en METAFONT blijken in staat zich aan moderne eisen aan te passen. Sterker nog, T_EX kan heel goed functioneren als basis van waaruit o.a. HTML, PostScript en PDF wordt gegenereerd. T_EX is daarmee de spin midden in het (World Wide) web, en kan een tweede jeugd beginnen. Concurrenten zijn er volop, maar eentje met zo veel souplesse vind je nergens. Hooguit kan SMGL een betere basis zijn, waarbij T_EX nog steeds een rol kan spelen als *front end* voor het zetwerk.

Van oorsprong is T_EX, of eigenlijk meer METAFONT bitmap-georiënteerd. Het gebruik van PostScript Type 1 fonts is echter al heel gewoon. Het pakket MFTOEPS (BOP, Polen) heeft al zijn steentje bijgedragen, maar Metapost (John Hobby) zorgt voor een echte doorbraak. Knuth zelf is een fanatiek gebruiker. De bitmaps zijn daarmee bijna geëlimineerd. Wat nog ontbreekt is een simpele methode om fonts in METAFONT-code in Type 1 om te zetten. De Rus Malishev heeft daar programmatuur voor ontwikkeld en hopelijk wordt die spoedig beschikbaar gesteld.

T_EX en METAFONT zijn duidelijk springlevend en kunnen, mits op de juiste manier toegepast, een leven lang meegaan. Lees eerst nauwkeurig Knuth's gebruiksaanwijzing.